

דבר העורכים

גיליון כז הוא הגיליון השלישי היוצא לאור בזמן שטרם נדמו הדי המלחמה. כולנו נמצאים במציאות של אירודאות מתמשכת: האם פנינו לסבב לחימה נוסף או אולי לימים של הסדרים בין-לאומיים שיאפשרו התאוששות, תקומה ותקווה. החברה בישראל עדיין מנסה לשקם את פצעי המלחמה, לנחם את אבלנו, ללוות את פדויי השבי ולאחות את שברי המציאות שנכפתה עלינו. זהו זמן של כאב, של דאגה ושל התמודדות יום-יומית עם אובדן, פחד וניסיון לצמוח מן הטרומה. לצד הכאב הרב אנו מביטים בהכרת תודה אל גילויי הגבורה, הלחימה וההצלה המופלאה, מתפללים ומייחלים לימים של שקט, לאחדות העם ולשלווה.

בכל המשבר הקשה הזה היו אלה היועצים החינוכיים בישראל שעמדו בחזית. חוויו מרחב טראומטי משותף ליועצים ובני משפחותיהם ולתלמידים, למורים, להורים ולמערכת החינוך כולה. היו אלה ימים רבים שבהם מנהיגותם המקצועית של היועצים החינוכיים מתבטאת במעשה עצמו. הביקוש לסיוע נפשי התרחב למעגלים רבים כאשר היועצים והיועצות בכל מסגרות החינוך התגייסו לפעולה מקצועית והתייצבו לילות כימים במשך שבועות ואף חודשים, לנסות לתת טיפול מותאם לצרכים ולתנאים המשתנים. היועצים פעלו בכוחה של הכרה עמוקה במחויבות החברתית הערכית והמקצועית שלהם מתוך התמודדות עם אתגרים מורכבים. מעט מאותה עשייה רחבת הקף ובעלת עומק מקצועי יוצא דופן נוכל למצוא בגיליון הזה.

המאמרים שמתפרסמים בגיליון כז מאופיינים במבט כפול – על המלחמה והשפעותיה בתחום עבודתם של היועצים החינוכיים ועל עבודה חדשנית בשגרה מבורכת.

אחד עשר מאמרים בגיליון כז בארבעה שערים. **השער הראשון** עוסק בזוהות מזהוה ובו מאמרה של הלן קאקונדה-מועלם על ההשפעה של רווחה נפשית ואירועי לחץ על זהותם של מבוגרים צעירים דתיים-לאומיים וחילוניים; מאמרם של רותי חר"ק-מרסקי ושרגא פישמן על עמדות של מתבגרות דתיות כלפי צניעות והקשר שלהן לזהות דתית, דימוי גוף ורווחה נפשית; ומאמרן של שירה מרשל וגלי רחל צינמון על תמיכה משפחתית והתפתחות קריירה של צעירים מהקהילה הגאה.

השער השני מתמקד במשפחות ערביות ובו שני מאמרים: מאמרן של סאאידה בראנסי עאקלה, ריא עזאזה, סיואר מחול-חורי, ענבל בכר-כץ, שלומית שניצר-מאירוביץ' ואיילת גור על שחיקה הורית של הורים לילדים עם מוגבלויות והקשר שלה למצוקה נפשית ומסוגלות הורית; ומאמרן של דפנה צין, אפרת לוסקיוויסרוז, לורה אילין סיגד ודפנה טנר על חוויותיהן של יועצות ערביות שנחשפו לפגיעות מיניות בילדים.

השער השלישי עוסק בהיבטים התפתחותיים וחברתיים ובו שני מאמרים: שחר גינדי, טלי בן יהודה, מורן קליין ושלי אהרוני בן סימון כתבו על התמודדות עם דחייה חברתית; אושרת און השוותה בין זיכרון רטרוספקטיבי לזיכרון פרוספקטיבי בהקשר התפתחותי; ורון קפרסקי ומירב אסתר חמי הרחיבו את המנעד של הסולם שחיברו למדידת מיומנויות חברתיות-רגשיות.

השער הרביעי עוסק ביעוץ החינוכי במציאות משתנה ובו שלושה מאמרים: אברהם בן טולילה ויוסי קליין עוסקים בהיבטים ייעוציים של בתי ספר המאוגדים ברשתות ובתי ספר שאינם מאוגדים. יוליה שיין ואורלי שפירא לשצי'נסקי מציגות שימוש בסימולציות

לטיפול חוסן בקרב מורים. מאמרו של אסנת זורדה ושירלי שויער בוחן את המעבר של פורשי צבא למערכת החינוכית.

במדור הספרים מתפרסמת סקירתה של ערגה הלר על הספר *Erika Landau's Contribution to the History of Gifted Education*. הספר משרטט קווים לדמותה ולתאוריה של אריקה לנדאו על חינוכם של ילדים מחוננים.

ברצוננו להודות למחברי המאמרים, לסוקרים, לעורכת הלשון, לצוות הגרפיקה, לאקדמית שאנן ולעומד בראשה פרופ' אבי לוי על גיליון זה היוצא לאור בבחינת "תמידים כסדרן" ומאחלים לכם קריאה פורייה ונעימה.

שלכם,

פרופ' סמדר בן אשר ופרופ' שרגא פשרמן